

॥ ਅਧਿਆਇ-11 ॥

ਸਗੁਣ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸ੍ਰੀ ਸਾਈਂ ਬਾਬਾ, ਡਾਕਟਰ ਪੰਡਿਤ ਦੀ ਪੂਜਾ, ਹਾਜ਼ੀ ਸਦੀਕ ਫਾਲਕੇ, ਤੱਤਾਂ 'ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ।

ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਸਾਈਂ ਬਾਬਾ ਦੇ ਸਗੁਣ ਬ੍ਰਹਮ ਸਰੂਪ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਅਤੇ ਤੱਤਾਂ 'ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰਾਂਗੇ।

ਸਗੁਣ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸ੍ਰੀ ਸਾਈਂ ਬਾਬਾ

ਬ੍ਰਹਮਾ ਦੇ ਦੋ ਸਰੂਪ ਹਨ—ਨਿਰਗੁਣ ਅਤੇ ਸਗੁਣ। ਨਿਰਗੁਣ ਨਿਰਾਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਸਗੁਣ ਸਾਕਾਰ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਇਕ ਹੀ ਬ੍ਰਹਮਾ ਦੇ ਦੋ ਰੂਪ ਹਨ, ਫੇਰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਿਰਗੁਣ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਗੁਣ ਉਪਾਸਨਾ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਗੀਤਾ ਦੇ ਅਧਿਆਇ 12 ਵਿਚ ਵਰਨਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਗੁਣ ਉਪਾਸਨਾ ਸੌਖੀ ਅਤੇ ਸਰਵੋਤਮ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਆਪ ਆਕਾਰ (ਸਰੀਰ, ਇੰਦਰੀਆਂ ਆਦਿ) ਵਿਚ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਈਸ਼ਵਰ ਦੀ ਸਾਕਾਰ ਉਪਾਸਨਾ ਕੁਦਰਤੀ ਹੀ ਸੌਖੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤਕ ਕੁਝ ਦੇਰ ਸਗੁਣ ਬ੍ਰਹਮਾ ਦੀ ਉਪਾਸਨਾ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਏ, ਉਦੋਂ ਤਕ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਭਗਤੀ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸਗੁਣ ਉਪਾਸਨਾ ਵਿਚ ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਸਾਡੀ ਉੱਨਤੀ ਹੁੰਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਨਿਰਗੁਣ ਬ੍ਰਹਮਾ ਵੱਲ ਵੱਧਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਸਗੁਣ ਉਪਾਸਨਾ ਤੋਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਅਤਿ ਉੱਤਮ ਹੈ। ਮੂਰਤੀ, ਵੇਦੀ, ਅੱਗ, ਰੋਸ਼ਨੀ, ਸੂਰਜ, ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਆਦਿ ਸੱਤ ਉਪਾਸਨਾ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਵਿਚੋਂ ਸਰਵੋਤਮ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਸਾਈਂ ਦਾ ਮਨੋਹਰ ਸਰੂਪ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉ, ਜਿਹੜੇ ਵੈਰਾਗ ਦੀ ਪ੍ਰਤੱਖ ਮੂਰਤੀ ਅਤੇ ਇਕਾਗਰ ਭਾਵ ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਆਸਰਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਹੀ ਆਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕਰਨਾ ਹੀ ਸਾਰੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦਾ ਤਿਆਗ ਹੈ।

ਕੋਈ-ਕੋਈ ਸ੍ਰੀ ਸਾਈਂ ਬਾਬਾ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਭਾਗਵਤ ਭਗਤ ਜਾਂ ਮਹਾਭਗਵਤ (ਮਹਾਨ ਭਗਤ) ਵਿਚ ਕਰਦੇ ਸੀ ਜਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਤਾਂ ਉਹ ਈਸ਼ਵਰ ਦਾ ਅਵਤਾਰ ਹਨ। ਉਹ ਬਹੁਤ ਮਾਫੀਦਾਤਾ, ਸ਼ਾਂਤ, ਸਰਲ ਅਤੇ ਸੰਤੋਖੀ ਸਨ, ਜਿਸ ਦੀ ਕੋਈ ਤੁਲਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਸਰੀਰਧਾਰੀ ਸੀ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਨਿਰਗੁਣ, ਨਿਰਾਕਾਰ, ਬੇਅੰਤ ਅਤੇ ਅਬਿਨਾਸ਼ੀ ਸੀ। ਗੰਗਾ ਨਦੀ ਸਮੁੰਦਰ ਵੱਲ ਜਾਂਦੀ ਹੋਈ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਗਰਮੀ ਨਾਲ ਬੇਹਾਲ ਅਨੇਕਾਂ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਠੰਡਕ ਪਹੁੰਚਾ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਕਰਦੀ, ਫਸਲਾਂ ਅਤੇ ਦਰੱਖਤਾਂ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦਾਨ ਦਿੰਦੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਦੀ ਪਿਆਸ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਸਾਈਂ ਸੰਤ-ਜੀਵਨ ਬਿਤਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਦੂਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਅਤੇ ਸੁੱਖ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਭਗਵਾਨ

ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ, “ਸੰਤ ਹੀ ਮੇਰੀ ਆਤਮਾ ਹਨ। ਉਹ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਾ ਮੂਰਤੀ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਹੀ ਸ਼ੁੱਧ ਰੂਪ ਹਨ। ਮੈਂ ਆਪ ਉਹ ਹੀ ਹਾਂ।” ਇਹ ਵਰਨਣ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਈਸ਼ਵਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਸੱਚ, ਚਿੱਤ ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਹੈ, ਸ਼ਿਰਡੀ ਵਿਚ ਸਾਈਂ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅਵਤਾਰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸ਼ੁਰਤੀ (ਤੈਂਤਰੀਏ ਉਪਨਿਸ਼ਦ) ਵਿਚ ਬ੍ਰਹਮਾ ਨੂੰ ਆਨੰਦ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਤਕ ਇਹ ਗੱਲ ਸਿਰਫ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਅਤੇ ਸੁਣਦੇ ਸੀ, ਪਰ ਭਗਤਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਰਡੀ ਵਿਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੱਖ ਆਨੰਦ ਪਾਲਿਆ ਹੈ। ਬਾਬਾ ਸਭ ਨੂੰ ਆਸਰਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮਦਦ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੈਠਣ ਲਈ ਭਗਤ ਇਕ ਨਰਮ ਆਸਨ ਅਤੇ ਇਕ ਵੱਡਾ ਸਰਹਾਣਾ ਲਗਾ ਦਿੰਦੇ ਸੀ। ਬਾਬਾ ਭਗਤਾਂ ਦੇ ਭਾਵਾਂ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਪੂਜਾ ਆਦਿ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸੀ। ਕੋਈ ਇਤਰ ਅਤੇ ਚੰਦਨ ਲਗਾਉਂਦੇ, ਕੋਈ ਸੁਪਾਰੀ, ਪਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਭੇਟਾ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਕੋਈ ਨੈਵੇਦ ਹੀ ਅਰਪਣ ਕਰਦੇ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਸ਼ਿਰਡੀ ਵਿਚ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਤਾਂ ਸਰਵ-ਵਿਆਪਕ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਭਗਤਾਂ ਨੇ ਹਰ ਦਿਨ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਸਰਵ-ਵਿਆਪਕ ਗੁਰੂਦੇਵ ਦੇ ਚਰਣਾਂ ਵਿਚ ਮੇਰਾ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਨਮਸਕਾਰ ਹੈ।

ਡਾਕਟਰ ਪੰਡਿਤ ਦੀ ਭਗਤੀ

ਇਕ ਵਾਰੀ ਸ੍ਰੀ ਤਾਤਿਆ ਨੂਲਕਰ ਦੇ ਦੋਸਤ ਡਾਕਟਰ ਪੰਡਿਤ ਬਾਬਾ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਸ਼ਿਰਡੀ ਆਏ। ਬਾਬਾ ਨੂੰ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰਕੇ ਉਹ ਮਸਜਿਦ ਵਿਚ ਕੁਝ ਦੇਰ ਤਕ ਬੈਠੇ। ਬਾਬਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਦਾਦਾ ਭੱਟ ਕੇਲਕਰ ਦੇ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ, ਜਿਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਚੰਗਾ ਆਦਰ ਹੋਇਆ। ਫੇਰ ਦਾਦਾ ਭੱਟ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ ਪੰਡਿਤ ਇਕੱਠੇ ਪੂਜਾ ਲਈ ਮਸਜਿਦ ਪਹੁੰਚੇ। ਦਾਦਾ ਭੱਟ ਨੇ ਬਾਬਾ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕੀਤੀ। ਬਾਬਾ ਦੀ ਪੂਜਾ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਸਾਰੇ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਹਾਲੇ ਤਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ੁੱਭ ਮੱਥੇ ਉੱਪਰ ਚੰਦਨ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਕਿਸੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸਿਰਫ ਮਹਾਲਸਾਪਤਿ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਲੇ ਉੱਪਰ ਚੰਦਨ ਲਗਾਉਂਦੇ ਸੀ। ਡਾਕਟਰ ਪੰਡਿਤ ਨੇ ਪੂਜਾ ਦੀ ਥਾਲੀ ਵਿਚੋਂ ਚੰਦਨ ਲੈ ਕੇ ਬਾਬਾ ਦੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਤ੍ਰਿਪੁੰਡਾਕਾਰ ਲਗਾਇਆ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਬਾਬਾ ਨੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ। ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਦਾਦਾ ਭੱਟ ਨੇ ਬਾਬਾ ਕੋਲੋਂ ਪੁੱਛਿਆ, “ਕੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਦੂਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਚੰਦਨ ਲਗਾਉਣ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ, ਪਰ ਡਾਕਟਰ ਪੰਡਿਤ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ?” ਬਾਬਾ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, “ਡਾ. ਪੰਡਿਤ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨਾਥ ਮਹਾਰਾਜ ਘੋਸ਼ਵਰਕਰ, ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਕਾਕਾ ਪੁਰਾਣਿਕ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹਨ, ਦੇ ਹੀ ਬਰਾਬਰ ਸਮਝਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੰਦਨ ਲਗਾਉਂਦੇ ਸੀ, ਉਸੇ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਚੰਦਨ ਲਗਾਇਆ। ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਿਵੇਂ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਸੀ? ਪੁੱਛਣ 'ਤੇ ਡਾਕਟਰ ਪੰਡਿਤ ਨੇ ਦਾਦਾ ਭੱਟ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਬਾਬਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਕਾਕਾ ਪੁਰਾਣਿਕ ਵਰਗਾ ਸਮਝ ਕੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤ੍ਰਿਪੁੰਡਾਕਾਰ ਚੰਦਨ ਲਗਾਇਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ

ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹਾਂ।

ਭਾਵੇਂ ਬਾਬਾ ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਹੀ ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਦਿੰਦੇ ਸੀ, ਪਰ ਕਦੀ-ਕਦੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਰਤਾਵ ਅਜੀਬ ਜਿਹਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਦੀ ਉਹ ਪੂਜਾ ਦੀ ਥਾਲੀ ਸੁੱਟ ਕੇ ਰੁਦਰ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲੈਂਦੇ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਜਾਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਕਦੀ ਉਹ ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਝਿੜਕਦੇ ਅਤੇ ਕਦੀ ਮੋਮ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਨਰਮ ਹੋ ਕੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਮਾਫ਼ੀ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਲੱਗਦੇ ਸੀ। ਕਦੀ-ਕਦੀ ਉਹ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਕੰਬਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਲ-ਲਾਲ ਅੱਖਾਂ ਚਾਰੋ ਪਾਸੇ ਘੁੰਮਣ ਲੱਗਦੀਆਂ ਸਨ, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਦਾ ਲਾਡ ਡੁੱਲ੍ਹ-ਡੁੱਲ੍ਹ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਕੁਝ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਕਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁੱਸੇ ਹੋਏ। ਜੇ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੋਏ ਕਿ ਸਮੁੰਦਰ ਨਦੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਭਗਤਾਂ ਦੇ ਕਲਿਆਣ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਤਾਂ ਭਗਤਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਭਗਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਹੀ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਤਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਭਗਤਾਂ ਦੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਭੁੱਖੇ ਹਨ।

ਹਾਜ਼ੀ ਸਦੀਕ ਫ਼ਾਲਕੇ

ਇਹ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕਦੋਂ ਸ੍ਰੀ ਸਾਈਂ ਬਾਬਾ ਆਪਣੇ ਭਗਤ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦਾ ਪਾਤਰ ਬਣਾ ਲੈਣਗੇ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਉੱਤੇ ਸੀ। ਹਾਜ਼ੀ ਸਦੀਕ ਫ਼ਾਲਕੇ ਦੀ ਕਥਾ ਇਸ ਦਾ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ। ਕਲਿਆਣ ਵਾਸੀ ਇਕ ਯਵਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਂਅ ਸਦੀਕ ਫ਼ਾਲਕੇ ਸੀ, ਮੱਕਾ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਦੀ ਹੱਜ ਕਰਨ ਪਿੱਛੋਂ ਸ਼ਿਰਡੀ ਆਏ। ਉਹ ਚਾਵੜੀ ਵਿਚ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਰਹਿਣ ਲੱਗੇ। ਉਹ ਮਸਜਿਦ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਬੈਠਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਬਾਬਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੌਂ (9) ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਮਸਜਿਦ ਵਿਚ ਆਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮਸਜਿਦ ਦੀਆਂ ਪੌੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹਨ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਫ਼ਾਲਕੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨਾ-ਉਮੀਦ ਹੋਏ ਅਤੇ ਕੁਝ ਫ਼ੈਸਲਾ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ ਕਿ ਕਿਹੜਾ ਤਰੀਕਾ ਵਰਤਣ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਮੀਦ ਨਾ ਛੱਡੋ। ਸ਼ਾਮਾ ਸ੍ਰੀ ਸਾਈਂ ਬਾਬਾ ਦੇ ਖ਼ਾਸ ਭਗਤ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬਾਬਾ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਗਵਾਨ ਸ਼ੰਕਰ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਨੰਦੀ ਦੇ ਕੋਲ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਬਾ ਕੋਲ ਵੀ ਸ਼ਾਮਾ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪਹੁੰਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਫ਼ਾਲਕੇ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਠੀਕ ਲੱਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਾਮਾ ਨੂੰ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਸ਼ਾਮਾ ਨੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੌਕਾ ਦੇਖ ਕੇ ਬਾਬਾ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ “ਬਾਬਾ ਆਪ ਉਸ ਬੁੱਢੇ ਹਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਸਜਿਦ ਵਿਚ ਕਿਸ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦਿੰਦੇ? ਅਨੇਕਾਂ ਭਗਤ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਆਉਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇਕ ਵਾਰੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਸੀਸ ਦੇ ਦਿਉ।” ਬਾਬਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਸ਼ਾਮਾ, ਤੂੰ ਹਾਲੇ ਨਦਾਨ ਹੈਂ। ਜੇ ਫ਼ਕੀਰ (ਅੱਲ੍ਹਾ) ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦਿੰਦਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕੀ ਕਰਾਂ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੋਂ

ਬਗੈਰ ਕੋਈ ਵੀ ਮਸਜਿਦ ਦੀਆਂ ਪੌੜੀਆਂ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹ ਸਕਦਾ। ਚੰਗਾ, ਤੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛ ਕੇ ਆ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਬਾਰੂਵੀਂ ਖੂਹ ਦੀ ਹੇਠਲੀ ਪਗਡੰਡੀ 'ਤੇ ਆਉਣ ਲਈ ਰਾਜ਼ੀ ਹੈ?" ਸ਼ਾਮਾ ਹਾਂ ਪੱਖੀ ਜਵਾਬ ਲੈ ਕੇ ਆਏ। ਫੇਰ ਬਾਬਾ ਨੇ ਦੂਸਰੀ ਵਾਰੀ ਸ਼ਾਮਾ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਫੇਰ ਪੁੱਛ ਕਿ "ਕੀ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਚਾਰ ਕਿਸਤਾਂ ਵਿਚ ਚਾਲੀ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ?" ਫੇਰ ਸ਼ਾਮਾ ਜਵਾਬ ਲੈ ਕੇ ਵਾਪਸ ਆਏ ਕਿ "ਤੁਸੀਂ ਆਖੋ ਤਾਂ ਮੈਂ ਚਾਲੀ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ।" "ਮੈਂ ਮਸਜਿਦ ਵਿਚ ਇਕ ਬੱਕਰਾ ਹਲਾਲ ਕਰਨ ਲੱਗਾ ਹਾਂ, ਉਸਨੂੰ ਪੁੱਛੋ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਕੀ ਚੰਗਾ ਲੱਗੇਗਾ—ਬੱਕਰੇ ਦਾ ਮਾਸ ਜਾਂ ਅੰਡਕੋਸ਼?" ਸ਼ਾਮਾ ਇਹ ਜਵਾਬ ਲੈ ਕੇ ਵਾਪਸ ਆਏ ਕਿ, "ਜੇ ਬਾਬਾ ਦੇ ਭੋਜਨ-ਪਾਤਰ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਗਰਾਹੀ ਵੀ ਮਿਲ ਜਾਏ ਤਾਂ ਹਾਜ਼ੀ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤ ਸਮਝੇਗਾ।" ਇਹ ਜਵਾਬ ਸੁਣ ਕੇ ਬਾਬਾ ਭੜਕ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਘੜਾ ਚੁੱਕ ਕੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਕਫਨੀ ਚੁੱਕ ਕੇ ਸਿੱਧੇ ਹਾਜ਼ੀ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚੇ। ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ "ਫਜ਼ੂਲ ਹੀ ਨਮਾਜ਼ ਕਿਉਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹੋ? ਆਪਣੇ ਸਰਵੋਤਮ ਹੋਣ ਦਾ ਵਿਖਾਵਾ ਕਿਉਂ ਕਰਦੇ ਹੋ? ਇਹ ਬਜ਼ੁਰਗ ਹਾਜ਼ੀਆਂ ਵਰਗਾ ਪਹਿਰਾਵਾ ਤੁਸੀਂ ਕਿਉਂ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ ਹੈ? ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਕੁਰਾਨ ਸ਼ਰੀਫ ਦਾ ਪਾਠ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਦੇ ਹੋ? ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮੱਕਾ ਹੱਜ ਦਾ ਘੁਮੰਡ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਅਨਜਾਣ ਹੋ।" ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਝਿੜਕਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਹਾਜ਼ੀ ਘਬਰਾ ਗਿਆ। ਬਾਬਾ ਮਸਜਿਦ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਆਏ ਅਤੇ ਕੁਝ ਅੰਬਾਂ ਦੀਆਂ ਟੋਕਰੀਆਂ ਖਰੀਦ ਕੇ ਹਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਉਹ ਆਪ ਵੀ ਹਾਜ਼ੀ ਕੋਲ ਗਏ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕੋਲੋਂ 55 ਰੁਪਏ ਕੱਢ ਕੇ ਹਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ। ਇਸਦੇ ਬਾਅਦ ਹੀ ਬਾਬਾ ਹਾਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਭੋਜਨ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਉਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਹੁਣ ਹਾਜ਼ੀ ਵੀ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਮਸਜਿਦ ਵਿਚ ਆਉਣ-ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਕਦੀ-ਕਦੀ ਬਾਬਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਰੁਪਏ ਵੀ ਭੇਟ ਵਿਚ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਜ਼ੀ ਬਾਬਾ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ।

ਬਾਬਾ ਦਾ ਤੱਤਾਂ 'ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ

ਬਾਬਾ ਦੇ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਦੋ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਜ਼ਿਕਰ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਅਧਿਆਇ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਏਗਾ।

1) ਇਕ ਵਾਰੀ ਸ਼ਾਮ ਵੇਲੇ ਸ਼ਿਰਡੀ ਵਿਚ ਭਿਆਨਕ ਹਨੇਰੀ ਤੁਫ਼ਾਨ ਆਇਆ। ਅਸਮਾਨ ਵਿਚ ਸੰਘਣੇ ਅਤੇ ਕਾਲੇ ਬੱਦਲ ਛਾਏ ਹੋਏ ਸੀ। ਹਵਾ ਝੰਝੜ ਰਹੀ ਸੀ। ਬੱਦਲ ਗਰਜ ਰਹੇ ਸੀ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਲਿਸ਼ਕ ਰਹੀ ਸੀ। ਮੋਹਲੇਧਾਰ ਮੀਂਹ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਜਿਥੇ ਦੇਖੋ, ਉਥੇ ਪਾਣੀ ਹੀ ਪਾਣੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਲੱਗਾ। ਸਾਰੇ ਪਸ਼ੂ, ਪੰਛੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਰਡੀ ਵਾਸੀ ਬਹੁਤ ਡਰ ਗਏ ਅਤੇ ਮਸਜਿਦ ਵਿਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ। ਸ਼ਿਰਡੀ ਵਿਚ ਦੇਵੀਆਂ ਤਾਂ ਅਨੇਕਾਂ ਹਨ, ਪਰ ਉਸ ਦਿਨ ਕੋਈ ਵੀ ਮਦਦ ਲਈ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਗਵਾਨ ਸਾਈਂ ਨੂੰ, ਜਿਹੜੇ ਭਗਤੀ ਦੇ ਹੀ ਭੁੱਖੇ ਸੀ, ਇਸ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ

ਕੀਤੀ। ਬਾਬਾ ਨੂੰ ਵੀ ਤਰਸ ਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਬਾਹਰ ਆ ਗਏ। ਮਸਜਿਦ ਦੇ ਕੋਲ ਖੜੇ ਹੋ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੱਦਲਾਂ ਵੱਲ ਦੇਖ ਕੇ ਗਰਜਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ “ਬਸ, ਸ਼ਾਂਤ ਹੋ ਜਾਉ।” ਕੁਝ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਹੀ ਮੀਂਹ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਘੱਟ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹਵਾ ਵੀ ਘੱਟ ਗਈ ਅਤੇ ਹਨੇਰੀ ਵੀ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋ ਗਈ। ਅਸਮਾਨ ਵਿਚ ਚੰਦਰਮਾ ਨਿਕਲ ਆਇਆ। ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਚਲੇ ਗਏ।

2) ਇਕ ਹੋਰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ ਵੇਲੇ ਪੂਣੀ ਦੀ ਅੱਗ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਚੰਡ ਹੋ ਕੇ ਬਲਣ ਲੱਗੀ ਕਿ ਉਸਦੀਆਂ ਲਾਟਾਂ ਉਪਰ ਛੱਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਮਸਜਿਦ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪਾਣੀ ਪਾ ਕੇ ਅੱਗ ਨੂੰ ਠੰਡਾ ਕਰ ਦੇਣ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਤਰੀਕਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਏ। ਬਾਬਾ ਕੋਲੋਂ ਪੁੱਛਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਪਰ ਬਾਬਾ ਜਲਦੀ ਹੀ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਜਾਣ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਟਕਾ ਚੁੱਕ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੇ ਖੰਬੇ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ ਅਤੇ ਬੋਲੇ, “ਹੇਠਾਂ ਉਤਰ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋ ਜਾ।” ਸਟਕੇ ਦੀ ਹਰ ਸੱਟ ਨਾਲ ਲਾਟਾਂ ਘੱਟ ਹੋਣ ਲੱਗੀਆਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਮਿੰਟਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਪੂਣੀ ਸ਼ਾਂਤ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਰਗੀ ਹੋ ਗਈ। ਸ੍ਰੀ ਸਾਈਂ ਈਸ਼ਵਰ ਦੇ ਅਵਤਾਰ ਹਨ। ਜਿਹੜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਝੁੱਕ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰਨ 'ਚ ਆਏਗਾ, ਉਸ 'ਤੇ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਨਗੇ। ਜਿਹੜਾ ਭਗਤ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੀਆਂ ਕਥਾਵਾਂ ਦਾ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸ਼ਰਧਾ ਅਤੇ ਭਗਤੀ ਨਾਲ ਪਾਠ ਕਰੇਗਾ, ਉਸ ਦਾ ਦੁੱਖਾਂ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਹੀ ਛੁਟਕਾਰਾ ਹੋ ਜਾਏਗਾ। ਸਿਰਫ਼ ਐਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸ੍ਰੀ ਸਾਈਂ ਚਰਣਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਬਣੀ ਰਹੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਹੀ ਪ੍ਰਭੂ-ਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋ ਕੇ, ਉਸਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਕਾਮਨਾ-ਰਹਿਤ ਹੋ ਜਾਏਗਾ।

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਾਈਂਨਾਥ ਨੂੰ ਸੀਸ ਝੁਕਾਉ : ਸਾਰੇ ਸੁੱਖ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਾਉ।

